

- організація різного роду змагань (олімпіад, конкурсів, турнірів) між здобувачами освіти з метою виявлення обдарувань, розвитку креативності та вольових якостей;
- стимулювання науково-пізнавальної, пошуково-дослідницької діяльності здобувачів освіти для підвищення мотивації до навчання, розвитку творчого і критичного мислення;
- підтримка ініціатив, спрямованих на саморозвиток освітніх спільнот, самооцінювання якості та ефективності освітнього процесу.

Очікувані результати:

- формування виховного простору в освітніх закладах області;
- утвердження в освітньому середовищі довіри та демократії як соціальних цінностей;
- підвищення рівня креативності та підприємницької активності молоді;
- нівелювання проблеми насильства та булінгу у шкільному середовищі.

Індикатори:

- кількість закладів освіти, які не відповідають критеріям безпечності середовища, нормам рухової активності учнів тощо;
- кількість випадків булінгу у навчальних закладах;
- кількість дітей області, які стали переможцями шкільних олімпіад, конкурсів, турнірів різних рівнів;
- кількість дітей, премійованих за успіхи у навчанні.

Операційна ціль 1.3. Доступність освітніх послуг і всебічне охоплення освітою

Важливою рисою сучасної освіти є її доступність та всебічне охоплення. У Законі України «Про освіту» акцентується увага на забезпеченні рівного доступу до дошкільної та позашкільної освіти.

Доступність дошкільної освіти – це насамперед забезпечення рівного доступу до освіти усіх дітей дошкільного віку, в тому числі дітей з особливими потребами, дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування. Важливими критеріями доступності дошкільної освіти є фінансова доступність (спроможності населення оплатити запропоновані послуги) та фізична доступність (наявність достатньої та розгалуженої мережі ЗДО).

Проблеми доступності дошкільної освіти викликані закриттям у попередні роки дошкільних навчальних закладів, порушенням організаційно-педагогічних, санітарно-гігієнічних, матеріально-технічних умов їх функціонування. Іншою важливою рисою доступності та розвитку дошкільної освіти у сучасних умовах є її варіативність (розмаїття послуг, які пропонує система дошкільної освіти, врахування індивідуальних особливостей та потреб дітей).

Основні проблеми в позашкільній освіті пов'язані з її фінансування за залишковим принципом; існуванням дисбалансу охоплення дітей позашкільною освітою у міській і сільській місцевості; недостатнім інформуванням громадськості про функціонування закладів позашкільної освіти; неналагодженою співпрацею закладів позашкільної освіти із закладами дошкільної, загальної середньої, професійної (професійно-технічної) освіти; не завжди відповідальним ставленням місцевої влади до створення умов для здобуття позашкільної освіти дітьми.

В умовах сьогодення дошкільна та позашкільна освіта потребує особливої уваги з боку держави через проблеми з фінансуванням та доступністю внаслідок зміни підпорядкування закладів під впливом адміністративно-територіальної реформи. Проблеми поглиблюються з огляду на різну фінансову спроможність сформованих територіальних громад.

Закон України «Про освіту» відкриває широке поле впровадження інклюзії в системі освіти. Інклюзивна освіта – це система освітніх послуг, що ґрунтується на принципі забезпечення основного права дітей на освіту та права здобувати її за місцем проживання,

що передбачає навчання дитини з особливими освітніми потребами в умовах закладу загальної середньої освіти. Інклюзія особливо підкреслює надання можливостей для рівної участі дітей з інвалідністю (фізичною, соціальною й емоційною) в загальній системі здобування освіти.

Для вирішення питань інклюзивного навчання впродовж останніх років область використовує субвенцію на забезпечення освітніх потреб дітей, які навчаються на інклюзії, формуються інклюзивно-ресурсні центри, що надають корекційно-реабілітаційні послуги, послуги супроводу дітей. Однак впровадження інклюзивної освіти супроводжується проблемами: обмеженість фінансових ресурсів для закупівлі закладами освіти спеціального обладнання; недостатня кваліфікація викладачів, які працюють з дітьми з особливими потребами; неповний доступ до пришкольних територій: відсутність під'їздів, паркувальних місць для осіб з інвалідністю, зокрема, для підвезення дітей на візках, обладнаних спортивних майданчиків для дітей з інвалідністю тощо.

Завдання:

- збереження та розбудова мережі закладів дошкільної освіти усіх форм власності;
- розвиток мережі закладів освіти компенсуючого типу (спеціальних і санаторних), адаптованої до потреб здобувачів освіти;
- модернізація мережі закладів дошкільної освіти та асортименту надаваних ними послуг в напрямку зростання частки гуртків технічної творчості, комп'ютерної грамотності та ІТ-технологій, вивчення іноземних мов, фінансової грамотності й підприємницької майстерності;
- розвиток мережі інклюзивно-ресурсних центрів та інклюзивної форми навчання в закладах освіти.

Очікувані результати:

- розвиток мережі закладів дошкільної освіти за рахунок нових та реконструйованих;
- зростання рівня охоплення дошкільною освітою дітей відповідного віку у сільських (зокрема, в гірських) районах області;
- модернізація позашкільної освіти та зростання якості її кадрового потенціалу;
- розвиток в регіоні мережі інклюзивно-ресурсних центрів;
- збільшення кількості закладів загальної середньої (дошкільної, позашкільної) освіти, де організоване інклюзивне навчання.

Індикатори:

- кількість нових та реконструйованих дошкільних навчальних закладів, одиниць;
- показники охоплення дошкільною освітою дітей різних вікових груп (в розрізі територіальних громад, районів, міської і сільської місцевості), %;
- кількість нових інклюзивно-ресурсних центрів області, одиниць;
- частка закладів загальної середньої (дошкільної, позашкільної) освіти, в яких організоване інклюзивне навчання, %;
- частка охоплення дітей з особливими освітніми потребами інклюзивним навчанням, %.

Операційна ціль 1.4. Популяризація та впровадження освіти впродовж життя

Глобалізація, інформатизація та розбудова суспільства вимагають постійного вдосконалення та збагачення знань і досвіду. Освіта впродовж життя забезпечує соціально-економічну адаптацію дорослої людини до перетворень, що відбуваються у суспільстві. Вона може бути формальною (курси перепідготовки, підвищення кваліфікації), неформальною (клуби, гуртки, лекторії необов'язково закінчуються отриманням диплому) та інформальною (за межами стандартного освітнього середовища, самоосвіта).

Зростаюче різноманіття пізнавально-інформаційних запитів різних верств населення неможливо задовольнити в рамках існуючих форм традиційної освіти. Загострюється

проблема невідповідності сформованої системи освіти новим потребам людини й суспільства. Це породжує вимогу іншого підходу до організації масової освітньої діяльності дорослих – навчання повинне відповідати різноманітним інтересам і можливостям громадян, органічно вписуватися в їхній спосіб життя, враховувати специфіку запитів того чи іншого контингенту й навіть окремих груп населення. Освіта протягом життя покликана підвищувати рівень загальних знань і розширювати можливості участі громадян у культурній, соціальній та політичній діяльності регіону. Вона повинна внести вклад у подальшу демократизацію суспільства, а також сприяти посиленню позиції людини в професійній діяльності.

У цих умовах потрібен новий погляд на роль і значення неперервної освіти, яка відповідає сучасним освітнім потребам. Назріла необхідність в імплементації механізмів організації системи неперервної освіти в Україні. Однією з найбільш істотних проблем становлення системи неперервної освіти є подолання стереотипу ставлення до неформальної освіти як неповноцінної.

Завдання:

- популяризація освіти впродовж життя, створення і підвищення попиту на послуги центрів професійного розвитку, закладів післядипломної освіти; курсів перепідготовки та/або підвищення кваліфікації працівників тощо;
- стимулювання ініціатив з формування системи освіти для дорослих, спроможної пристосовуватись до змін у потребах та запитах мешканців Львівщини;
- реорганізація Львівського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти, надання йому інституціональної та фінансової автономії;
- підтримка програм в системі освіти дорослих для соціально вразливих категорій населення.

Очікувані результати:

- підвищення рівня самоосвіти та всебічного розвитку населення області;
- підвищення професійної і громадянської компетентності населення різних вікових груп;
- розвиток цифрових і мовних компетентностей населення області;
- зростання кількості освітніх закладів, що надають продовжене професійне навчання.

Індикатори:

- частка населення, яке продовжує навчання у віці 25-65 років, %;
- частка населення, яке отримало дві і більше вищих освіт, науковий ступінь, %;
- частка освітніх закладів, що надають продовжене професійне навчання, з-поміж усіх навчальних закладів, %;
- кількість навчальних курсів, професійних, мовних, інформатики та інших;
- кількість проведених тренінгів, навчальних семінарів тощо.

СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ 2. ОСВІТА - ПРЕСТИЖНЕ МІСЦЕ ПРАЦІ

Важливим завданням освітніх реформ в Україні є кардинальна зміна ставлення держави і суспільства до освіти, повернення поваги і престижу до освітніх професій.

Внаслідок проведення реформи децентралізації освіти відбулись організаційні зміни в управлінні освітою в напрямку зростання ролі місцевих органів влади в управлінні освітньою мережею. Станом на сьогодні освітня мережа не відповідає демографічній та соціально-економічній ситуації в області, що породжує проблеми: перенавантаження дошкільних навчальних закладів; існування великої кількості малокомплектних шкіл у сільській місцевості з високою вартістю навчання та низькою якістю освітніх послуг; застаріла матеріально-технічна база закладів професійно-технічної освіти; невідповідність напрямків та якості професійної освіти потребам ринку праці.

Освіта повинна стати престижним місцем праці із сучасною матеріально-технічною базою, новими інноваційними технологіями навчання, висококваліфікованими педагогічними

колективами. Саме тому система цілей і завдань у цьому стратегічному напрямі включає забезпечення ефективного управління освітою через децентралізацію управлінської вертикалі, узгодження освітньої інфраструктури з потребами в освітніх послугах, забезпечення професійного розвитку педагогічних кадрів.

Стратегічна ціль 2. Освіта – престижне місце праці		
<i>Операційна ціль 2.1. Підвищення ефективності управління та фінансування освіти</i>	<i>Операційна ціль 2.2. Узгодження освітньої інфраструктури з потребами в освітніх послугах</i>	<i>Операційна ціль 2.3. Забезпечення професійного розвитку педагогічних кадрів</i>

Операційна ціль 2.1. Підвищення ефективності управління та фінансування освіти

Управлінський вектор в освіті сьогодні спрямований у бік автономії освітніх закладів. Новий Закон України «Про освіту» визначив автономію закладів освіти як право суб'єкта освітньої діяльності на самоврядування, яке полягає в його самостійності, незалежності та відповідальності у прийнятті рішень щодо академічних (освітніх), організаційних, фінансових, кадрових та інших питань діяльності. Автономізація управління передбачає наявність високого фахового рівня шкільних адміністрацій, їх готовність до прийняття часто непопулярних управлінських рішень і, що найголовніше, їх готовність брати на себе відповідальність за наслідки прийнятих рішень. Такі рішення виправдані, коли супроводжуються підвищенням якості освітніх послуг.

Важливим завданням управління освітою є забезпечення ефективного, результативного та цільового використання бюджетних коштів із державного і місцевого бюджетів та інших джерел, не заборонених законодавством.

Лише фінансування здобуття повної загальної середньої освіти та, частково, професійно-технічної освіти здійснюється за допомогою освітніх субвенцій з державного бюджету місцевим бюджетам. Однак суми цих субвенцій не перекривають реальних видатків освіти. Фінансування дошкільної й позашкільної освіти здійснюється основним чином за рахунок місцевих бюджетів. Проблеми фінансування освіти місцевими бюджетами пов'язані, з одного боку, з нестачею фінансових ресурсів, а з іншого – з неефективним їх використанням через низьку наповнюваність класів, груп, неефективну структуру видатків.

Підвищення ефективності фінансування освіти в області потребує впорядкування освітньої мережі, а також залучення інших не заборонених законодавством позабюджетних коштів для здійснення фінансово-господарської діяльності закладів освіти: плати за надання освітніх та інших послуг відповідно до укладених договорів; доходів від реалізації продукції навчально-виробничих майстерень, підприємств, — цехів і господарств, від надання в оренду приміщень, споруд, обладнання; грантів вітчизняних і міжнародних організацій; добровільних внесків у вигляді коштів, матеріальних цінностей, нематеріальних активів, одержаних від підприємств, установ, організацій, фізичних осіб та інші.

Завдання:

- формування системи моніторингу сфери освіти для прийняття ефективних управлінських рішень;
- забезпечення ефективного управління освітою на регіональному рівні шляхом децентралізації управлінської вертикалі, формування сервісних підходів та автономності закладів освіти;
- сприяння впровадженню моделі державно-громадського управління освітою та механізму публічно-приватного партнерства;

- підтримка освітніх програм, що забезпечують ефективну професійну підготовку керівників закладів освіти та управлінців освітньої сфери як фахівців з менеджменту;
- впровадження регіональної системи е-урядування.

Очікувані результати:

- створена система моніторингу сфери освіти, в області успішно функціонує інформаційна система управління освітою (ICYO);
- налагоджена взаємодія в системі управління освітою в регіоні;
- автономія освітніх закладів, що супроводжується підвищенням якості освітніх послуг;
- диверсифікація джерел фінансування освіти в області;
- зниження асиметрії фінансування базової середньої освіти в розрізі громад.

Індикатори:

- рівень підключення закладів дошкільної, загальної середньої освіти та органів управління освітою до ICYO, %;
- частка видатків на освіту у загальних видатках місцевого бюджету громади, регіону, %;
- частка освітньої субвенції у видатках місцевих бюджетів на освіту, %;
- видатки на освіту в розрахунку на одного учня, грн;
- вартість утримання однієї дитини в закладі дошкільної освіти.

Операційна ціль 2.2. Узгодження освітньої інфраструктури з потребами в освітніх послугах

Важливою умовою високої якості освітніх послуг є наявність оптимальної мережі освітніх закладів з інфраструктурою, яка б відповідала вимогам часу щодо стану будівель, інженерних комунікацій, засобів навчання, лабораторного обладнання, інформаційного забезпечення навчального процесу.

Вагомими викликами для функціонування освітньої мережі в регіоні є: суттєве зниження народжуваності, що в найближчі роки спричинить скорочення чисельності дітей дошкільного та шкільного віку; активний розвиток процесу урбанізації, що веде до зростання навантаження на освітню інфраструктуру м. Львова та низки міст обласного значення; просторовий перерозподіл дітей в межах регіону: впродовж останніх років має місце збільшення кількості дітей дошкільного віку у приміських Пустомитівському та Жовківському районах, а також у Яворівському, Кам'янка-Бузькому, Миколаївському районах на тлі суттєвого скорочення кількості дітей у гірських районах.

На порядку денному також стоять проблеми малокомплектних шкіл з низькою наповнюваністю класів та високою вартістю видатків на одного учня, відсутність доступу до дошкільної освіти для всіх дітей через нестачу закладів та переважаючі групи, застаріла й енергозатратна архітектура будівель закладів освіти, технічна зношеність інфраструктури.

Завдання:

- забезпечення рівного доступу дітей до якісної освіти, у тому числі в сільській місцевості, через формування освітніх округів, розвиток опорних шкіл та їх філій, створення профільних ліцеїв;
- розвиток нових форм здобуття дошкільної освіти (будинки сімейного типу, центр розвитку дитини, центр дитячого дозвілля, група вихідного дня, група короткотривалого перебування дітей, прогулянкова група та ін.);
- проведення заходів, спрямованих на підвищення енергоефективності будівель закладів освіти;
- створення дошкільних відділень при закладах освіти та відновлення роботи закритих ЗДО;
- модернізація освітніх мереж територіальних громад області.

Очікувані результати:

- покращення матеріально-технічного забезпечення закладів освіти;
- вирішення проблеми малокомплектності шкіл у сільській місцевості;
- підвищення енергоефективності будинків закладів освіти;
- матеріально-технічне забезпечення інклюзивного навчання;
- сучасна матеріально-технічна база закладів професійної та професійно-технічної освіти;
- вирішення проблеми регулярного перевезення учнів та педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти у сільській місцевості.

Індикатори:

- кількість опорних шкіл та їх філій;
- кількість малокомплектних шкіл;
- кількість шкільних автобусів;
- фактична (середня) наповнюваність класів і її відхилення від розрахункової наповнюваності;
- частка витрат місцевих бюджетів на оплату комунальних послуг та енергоносіїв;
- рівень забезпеченості навчальних закладів спеціалізованими навчальними кабінетами, %
- кількість учнів на одне робоче місце за комп'ютером;
- кількість оснащених кабінетів природничо-математичних предметів у закладах освіти.

Операційна ціль 2.3. Забезпечення професійного розвитку педагогічних кадрів

Сама лише мережа навчальних закладів, навіть із розвинутою матеріальною базою, не є запорукою належної якості освітніх послуг. Ключовою фігурою, що визначає якість освітніх процесів, створення комфортних умов для успішного навчання та розвитку учнів, є особистість педагога, а наявність висококваліфікованого педагогічного персоналу є невід'ємною умовою ефективного функціонування освітнього закладу.

Основною проблемою кадрового забезпечення освітніх закладів області останніх років є низька престижність професії вчителя, що спричиняє зростання частки педагогів пенсійного віку. Концепція Нової української школи спрямована на підвищення престижності освітянської праці та водночас ставить нові вимоги до компетентностей освітян як професіоналів та агентів змін в освіті, які готові поширювати свій досвід. Нові стандарти освіти передбачають нові підходи до викладання, що вимагає масового перенавчання вчителів. Сучасним інструментом професійного розвитку педагогічних кадрів є сертифікація вчителів, мета якої – виявити та стимулювати вчителів з високим рівнем професійної майстерності, які володіють методиками компетентнісного навчання і новими освітніми технологіями та сприяють їх поширенню.

Завдання:

- стимулювання професійного зростання педагогічних працівників;
- підготовка педагогічних працівників нової генерації шляхом створення умов для залучення до майбутньої професійної діяльності талановитої молоді;
- розбудова центрів професійного розвитку педагогічних працівників як осередків консультаційних послуг;
- оновлення критеріїв і процедур стимулювання педагогічних і науково-педагогічних працівників на засадах об'єктивності, рівності та справедливості;
- удосконалення системи підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації інженерно-педагогічних кадрів на базі профільних закладів професійно-технічної освіти.

Очікувані результати:

- високий рівень кваліфікації вчителів, що відповідає вимогам Нової української школи;

- зростання престижу освітянської праці та омолодження педагогічних колективів;
- формування ефективної системи стимулювання педагогічних і науково-педагогічних працівників.

Індикатори:

- частка вчителів (вихователів) віком до 30 років, %;
- частка вчителів, які підвищили кваліфікаційний рівень, %;
- частка вчителів, які успішно пройшли сертифікацію, %;
- співвідношення середньої заробітної плати в освіті та середньої заробітної плати в економіці.

СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ 3. ОСВІТА – РУШІЙ ЕКОНОМІКИ

Освіта та розвиток людського капіталу мають величезне значення для забезпечення стрімкого, стійкого та інклюзивного зростання кожної країни, але частка людського капіталу в національному багатстві України залишається невеликою. Попри наявність високоосвіченої робочої сили в Україні на людський капітал припадає лише 34% національного багатства (тоді як середній показник по країнах Європи та Центральної Азії сягає 62%), а продуктивність праці становить лише 22% продуктивності праці в Європейському Союзі. Це є ознакою того, що внесок освіти в економіку не відповідає її потенціалові. Отже, Україна традиційно користується перевагами потужної системи освіти, що залишається рушієм економічного та соціального розвитку країни.

Впродовж останніх років сфера освіти у Львівській області, яка завжди займала значну частку у валовому регіональному продукті, почала втрачати потенціал. Так, з 2012 року частка ВРП сфери освіти зменшилась з 8,4 до 6,9%, що супроводжувалось значно вищими за середні темпи зниження зайнятих у цій сфері.

Водночас розбудова економіки регіону на принципах інноваційності вимагає створення високоефективної системи освіти, яка б відповідала потребам економіки та населення, що невпинно змінюються.

Саме в цьому ракурсі сформульована третя стратегічна ціль Стратегії – «Освіта – рушій економіки», в межах якої передбачено підготовку конкурентоспроможних працівників з високим рівнем мобільності та перспектив кар'єрного зростання впродовж життя, формування обґрунтованого регіонального замовлення на робітничі кадри, посилення взаємодії освіти, бізнесу, науки. Результатом реалізації заходів в межах цієї цілі має стати переосмислення ролі професійної (професійно-технічної) освіти, зростання конкурентоспроможності закладів професійної освіти, виховання випускника з високим рівнем практичної підготовки, здатного підвищувати рівень власної кваліфікації впродовж життя.

Стратегічна ціль 3. Освіта – рушій економіки		
Операційна ціль 3.1. <i>Підготовка конкурентоспроможних працівників з високим рівнем мобільності та перспектив кар'єрного зростання впродовж життя</i>	Операційна ціль 3.2. <i>Формування обґрунтованого регіонального замовлення на робітничі кадри</i>	Операційна ціль 3.3. <i>Посилення взаємодії освіти, бізнесу, науки</i>

Операційна ціль 3.1. Підготовка конкурентоспроможних працівників з високим рівнем мобільності та перспектив кар'єрного зростання впродовж життя

Нині суспільство зацікавлене в тому, щоб громадяни були здатні самостійно діяти, приймати рішення, реалізувати власний творчий потенціал, бути мобільними, швидко адаптуватися до умов життя, яке стрімко змінюється. Отже, сучасне суспільство зацікавлене у фахівці, що є конкурентоспроможним на ринку праці. В останній час ситуація з працевлаштуванням випускників закладів професійної (професійно-технічної) освіти значно ускладнилася. На регіональному ринку праці існує розрив між цілями, що задаються системою освіти, та реальними потребами самих випускників та роботодавців.

Є низка причин невідповідності професійно-технічної освіти вимогам формування конкурентоспроможного кваліфікованого робітника, а саме: неспроможність навчального закладу враховувати ринкові умови та потреби, відсутність налагодженого діалогу між закладами ПТО та підприємствами щодо формування навчальних програм та практичних занять, низький рівень матеріально-технічного забезпечення закладів ПТО. Крім цього, впродовж останніх років фінансування закладів професійної (професійно-технічної) освіти покладено на місцеві бюджети, що підвищує інтерес регіону до ефективності їх функціонування, обґрунтованості наявної мережі, її відповідності потребам регіонального та локальних ринків праці.

Завдання:

- формування мережі академічних і професійних ліцеїв та їхніх освітніх програм відповідно до потреб регіонального ринку праці;
- активізація участі закладів професійної (професійно-технічної) освіти у функціонуванні кластерів;
- створення центрів профорієнтації для сільської учнівської молоді;
- популяризація та підвищення престижності робітничих професій, формування позитивного іміджу закладів професійної (професійно-технічної) освіти.

Очікувані результати:

- оптимізована мережа закладів професійної (професійно-технічної) освіти;
- вдосконалені, відповідно до потреб регіонального та локальних ринків праці, освітні програми закладів професійної (професійно-технічної) освіти;
- залучення закладів ПТО до процесу реалізації напрямків смарт-спеціалізації регіону, функціонування кластерів;
- підвищення іміджу професійно-технічної освіти серед випускників шкіл.

Індикатори:

- кількість створених у закладах професійної освіти навчально-практичних центрів і навчально-виробничих лабораторій, одиниць;
- зростання / зменшення кількості учнів закладів професійної (професійно-технічної та фахової передвищої) освіти в регіоні;
- частка випускників закладів професійної (професійно-технічної та фахової передвищої) освіти, працевлаштованих в Україні через 6 місяців та 1 рік після закінчення навчання, у тому числі за професією (спеціальністю), %;
- кількість педагогічних працівників, які пройшли навчання за оновленими програмами підвищення кваліфікації.

Операційна ціль 3.2. Формування обґрунтованого регіонального замовлення на робітничі кадри

Динамічні соціально-економічні процеси, глобалізація та інтернетизація суспільства зумовлюють структурні зміни в економіці та зростаючий попит на нові навички, а тому вимагають пристосування системи формування замовлення на підготовку фахівців та прогнозування змісту освіти відповідно до вимог часу. На жаль, сьогодні розподіл замовлення на підготовку фахівців у закладах професійної освіти все частіше здійснюється з метою відстрочення безробіття молоді із соціально незахищених верств населення, підтримання життєдіяльності окремих закладів освіти та забезпечення навантаження для викладачів, а не забезпечення реальних потреб ринку праці. На цьому етапі важливо зрозуміти, скільки робітничих кадрів потрібно, за якими професіями і рівнями кваліфікації слід здійснювати підготовку робітничих кадрів на регіональному рівні.

Формування замовлення на підготовку фахівців без урахування потреб ринку праці та особистих талантів і покликань спричиняє такі проблеми, як: неефективне витрачання коштів платників податків; безробіття випускників закладів професійної освіти; незадоволений попит на робітничі кадри підприємств, додаткові видатки на формування власних навчальних центрів; низька якість підготовки кадрів; відсутність мотивації до праці; низька продуктивність праці; відтік працездатної молоді за кордон з метою пошуку роботи за спеціальністю; сповільнення економічного зростання; соціально-економічне розшарування населення.

Завдання:

- розроблення системи моніторингу регіонального ринку праці та прогнозування потреб у робітничих кадрах в розрізі спеціальностей;
- приведення порядку формування регіонального замовлення у відповідність до прогнозів кадрових потреб ринку праці за відповідними спеціальностями;
- забезпечення багатоканального фінансування закладів професійної освіти.

Очікувані результати:

- сформована система моніторингу потреби регіонального та локальних ринків праці у фахівцях як у розрізі відповідних професій, так і в територіальному розрізі (міст, районів області);
- обґрунтоване замовлення, що відповідає запитам ринку, яке дозволить забезпечити зростання рівня працевлаштування випускників закладів професійної (професійно-технічної) освіти;
- стимулювання розвитку затребуваних спеціальностей закладів професійної (професійно-технічної) освіти;
- забезпечення ефективності витрачання бюджетних коштів на фінансування закладів професійної (професійно-технічної) освіти.

Індикатори:

- відсоток виконання закладами професійної освіти державного та регіонального замовлення;
- співвідношення вступників до закладів професійної (професійно-технічної та фахової передвищої) освіти до вступників до закладів вищої освіти;
- співвідношення кількості вступників до закладів професійної (професійно-технічної та фахової передвищої) освіти до кількості випускників базової загальної середньої освіти.

Операційна ціль 3.3. Посилення взаємодії освіти, бізнесу, науки

Подальший розвиток ПТО України неможливий без досягнення європейського рівня освітніх стандартів з урахуванням національних особливостей, що зумовлює необхідність реформування системи управління професійною освітою і навчанням. Одним із шляхів

виклики в сфері освіти та зростання її ролі у формуванні «суспільства знань» – вимагають розвитку освіти на інноваційних засадах. У цьому напрямі доцільно використати модель хабу як організаційного підґрунтя розвитку освітньої сфери в регіоні.

Освітній хаб слід розглядати як перспективну точку росту інноваційної знаннєвоорієнтованої економіки регіону. Таке зростання можливе завдяки нарощенню та осучасненню освітнього потенціалу закладів освіти регіону; розвитку зв'язків між ЗПТО, ЗВО та бізнесом; включенню регіону у світовий освітній простір; налагодженню партнерських відносин між українськими та європейськими закладами освіти; формуванню центрів креативного розвитку учнів та молоді; формуванню мережевої взаємодії між закладами освіти, науки, бізнесу як в межах регіону, так і за його межами. Ефективна робота освітнього хабу дасть додатковий імпульс мобілізації кадрів для освіти, що дозволить сформувати ядро носіїв нової культури, сконцентрувати креативних людей в регіоні.

Стратегічна ціль 4. Львівщина – освітній хаб			
<i>Операційна ціль 4.1. Цифровізація освітнього процесу</i>	<i>Операційна ціль 4.2. Зниження рівня освітньої еміграції</i>	<i>Операційна ціль 4.3. Популяризація Львівщини як освітнього центру</i>	<i>Операційна ціль 4.4. Стимулювання наукової діяльності учнів та молоді</i>

Операційна ціль 4.1. Цифровізація освітнього процесу

Актуальним і перспективним напрямом розвитку вітчизняної системи освіти є її цифровізація. Питання ще більше загострилося через пандемію коронавірусу COVID-19, карантинні заходи та необхідність дистанційного навчання. Цифровізація освіти – це впровадження в освітній процес на всіх рівнях сучасних інформаційно-комунікаційних технологій з метою розвитку у молоді навичок XXI століття (в тому числі – аналізу достовірності отримуваної інформації, застосування критичного мислення), максимального використання в навчальних цілях різноманітного мультимедійного контенту, інтенсифікація освітнього процесу за рахунок застосування інтерактивних методів навчання.

Цифровізація (діджиталізація) освітнього процесу спричинена потребою у широкому впровадженні інноваційних технологій, появою нових вимог до фахівців, зокрема до формування ключових компетентностей, і нового цифрового покоління (з особливими соціально-психологічними характеристиками). Завдяки ретельно організованому цифровому середовищу освіта стає більш доступною і комфортною, що вкрай важливо за умов мінімальних затрат часових, фінансових, людських ресурсів. А для сучасної молоді – це ще й звична площина, в якій є всі умови розвитку, своєрідний ліфтинг для реалізації індивідуальності кожної людини та комфортного упровадження інновацій. Водночас повна діджиталізація освіти передбачає цілу низку дій. Насамперед це розбудова сучасної інфраструктури, модернізація навчально-методичних комплексів викладання предметів, а також підготовка кваліфікованих фахівців, котрі володіють цифровою компетентністю. Така грамотність є пріоритетною, адже дозволяє набувати компетентності в інших сферах більш ефективно, витрачаючи менше зусиль і часу.

Завдання:

- забезпечення закладів освіти сучасним комп'ютерним обладнанням і широкосмуговим інтернетом;
- розвиток професійних цифрових компетентностей педагогічних та науково-педагогічних працівників;

- стимулювання педагогів до створення / використання електронного НМК викладання навчального предмету (дисципліни) з використанням інтернет-сервісів та платформ дистанційного навчання;
- підтримка розроблення закладами освіти власних інформаційних освітніх середовищ з використанням платформи дистанційного навчання;
- підтримка створення відкритих мереж освітніх ресурсів, електронних бібліотек, електронних підручників;
- впровадження інноваційних технологій навчання, зокрема дистанційного та змішаного навчання;
- налагодження співпраці закладів освіти з ІТ-компаніями, державними, приватними та громадськими організаціями щодо підтримання, розвитку та поширення позитивних прикладів використання цифрових технологій та віддаленого навчання для різних категорій здобувачів освіти.

Очікувані результати:

- підвищення рівня цифрових компетентностей педагогів та науково-педагогічних працівників;
- розвиток форм та належна організація дистанційного навчання;
- формування власних інформаційних освітніх середовищ закладів освіти;
- розширення практики використання електронного НМК викладання навчального предмету (дисципліни).

Індикатори:

- кількість закладів освіти, які мають власні інформаційні освітні середовища;
- частка закладів, що використовували спеціалізоване програмне забезпечення, %;
- частка навчальних годин з організацією онлайн навчання у загальній кількості годин дистанційного навчання, %;
- частка сільських освітніх закладів з доступом до інтернету, %.

Операційна ціль 4.2. Зниження рівня освітньої еміграції

Явище переїзду випускників шкіл Львівщини на навчання за програмами бакалаврської освіти до країн ЄС, особливо Польщі, останніми роками набуває все більшого поширення. Офіційної статистики немає, але за приблизними підрахунками, число українських студентів у ЄС складає від 60 до 70 тисяч, і тільки у Польщі – понад 30 тисяч. Українці становлять 55 % усіх закордонних студентів цієї країни. За результатами проведених опитувань встановлено, що лише 9 % з них планує повернутись на Батьківщину, 28 % мають намір залишитись у Польщі, 29 % – переїхати в іншу країну ЄС. Більшість цих студентів є випускниками шкіл західної частини України, переважно з Львівщини.

Ця тенденція є негативною для економіки Львівської області і на цей час, і в перспективі. Наразі відбувається відтік фінансових ресурсів з області. Студенти оплачують за навчання, проживання, харчування тощо. Ці кошти могли б вкладатись в економіку Львівщини, сприяти розвитку платоспроможного попиту, стимулювати економічні процеси.

У перспективі, більшість з цих студентів залишаться працювати у Польщі, а економіка регіону втратить кваліфіковану робочу силу, що негативно впливатиме на регіональний ВВП, сплату податків до бюджету, розвиток економіки області. Варто також пам'ятати, що саме місцеві бюджети фінансували їх навчання у школах.

Означені проблеми однозначно спричинені загальною макроекономічною і політичною ситуацією в Україні, водночас на регіональному рівні вони можуть бути частково нівельовані через застосування інструментів роз'яснювальної роботи серед випускників шкіл, підвищення якості освітніх послуг ПТО та ВНЗ, налагодження академічної мобільності.

Завдання:

- проведення рекламної компанії «Навчайся в Україні», спрямованої на інформування випускників шкіл про реальні переваги і недоліки навчання у країнах ЄС / Польщі та позитивні сторони навчання у львівських закладах вищої, фахової передвищої та професійної (професійно-технічної) освіти;
- подальша інтеграція закладів освіти в міжнародний освітній і науковий простір;
- підтримка академічної мобільності;
- залучення громадських організацій, бізнес-асоціацій та інших партнерів до профорієнтаційної роботи в закладах загальної середньої освіти.

Очікувані результати:

- зниження частки випускників шкіл, які їдуть здобувати вищу, професійну освіту за межі України;
- зростання інтегрованості закладів освіти регіону в міжнародний освітній і науковий простір;
- підвищення престижності вітчизняної освіти.

Індикатори:

- відсоток випускників шкіл, що здобувають вищу, фахову передвищу, професійну (професійно-технічну та фахову передвищу) освіту в Україні, %;
- кількість студентів, залучених до академічної мобільності.

Операційна ціль 4.3. Популяризація Львівщини як освітнього центру

Завдання:

- позиціонування бренду освіти Львівщини в національному інформаційному просторі, популяризація освітнього потенціалу Львівщини за межами регіону;
- популяризація кращих практик, успішних закладів та кар'єрних досягнень випускників закладів вищої, передвищої та професійної (професійно-технічної) освіти регіону.

Очікувані результати:

- нарощення кадрового та студентського потенціалу закладів вищої, передвищої та професійної (професійно-технічної) освіти;
- розширення мережі та модернізація гуртожитків;
- розвиток затребуваних спеціальностей;
- зростання вимог до якості освітніх послуг з боку вітчизняних та іноземних студентів;
- зростання частки приватного фінансування закладів вищої, фахової передвищої та професійної (професійно-технічної) освіти;
- збільшення кількості місць державного замовлення.

Індикатори:

- кількість студентів з інших регіонів України;
- кількість іноземних студентів;
- кількість маркетингових заходів, проведених за межами регіону.

Операційна ціль 4.4. Стимулювання наукової діяльності учнів та молоді

Залучення учнів та молоді до наукового пізнання цікавої для них проблеми дає досвід поєднання теоретичних знань, отриманих у школі, з життєвою практикою. Дослідницька робота змінює світогляд дитини, підвищує самооцінку, формує індивідуальний стиль

пізнавальної діяльності, має значний вплив на формування життєвих цінностей, створює поле для самовираження. Тому важливим питанням є стимулювання активного залучення дітей старшого шкільного віку та студентської молоді до пошукової та дослідницької діяльності.

Останні десятиліття характеризуються вкрай негативними тенденціями у науковій сфері України: старіння кадрового потенціалу, відтік молодих науковців, сприйняття науки як чогось другорядного для розвитку держави. Водночас відтворення наукових кадрів та знання є основоположними чинниками сталого розвитку науково-технічного потенціалу держави. У країнах, що реалізують інноваційно-технологічний тип розвитку, знання стають головним нематеріальним активом, впливають на зростання обсягів виробництва, підвищення якості продукції та послуг, забезпечення конкурентоспроможності країни та прискорення соціального прогресу. Тому важливо питання пошуку талановитих дітей, зацікавлених науково-дослідною роботою, розпочинати ще у старших класах школи. Разом із закладами загальної середньої освіти науково-дослідницькою діяльністю учнів повинні опікуватися позашкільні навчальні заклади.

У Львівській області функціонує мережа наукових товариств, гуртків, творчих об'єднань та Мала академія наук з мережею секцій різних наукових напрямів, які разом повинні створювати умови для наукових досліджень творчо обдарованих і талановитих дітей. Водночас дуже часто виникає проблема формального підходу до питань наукової діяльності учнів (виключно в контексті участі в конкурсах), що значною мірою обумовлено проблемами кадрового наповнення МАН, застарілих підходів до трактування наукової діяльності учнів та застосовуваних методів. Це не дозволяє сформувати зацікавлення учнів у науково-пошуковій діяльності і вимагає вироблення нових, інноваційних підходів до її популяризації.

Завдання:

- розширення мережі креативних та освітніх просторів в університетах, громадах;
- посилення спроможності Малої академії наук та створення умов для інноваційної діяльності інших закладів позашкільної освіти;
- підтримка винахідництва та науково-дослідницької діяльності молодих вчених, студентів та учнів, перехід до грантового фінансування;
- розвиток молодіжного підприємництва завдяки стартап-школам та стартап-клубам;
- заохочення молодіжних ініціатив у сфері соціального підприємництва і стартапів для вирішення проблем сталого розвитку громади Львівщини, українського суспільства.

Очікувані результати:

- формування креативного, інноваційного мислення учнів та молоді;
- координація освітньо-наукових програм вітчизняних та іноземних ЗВО;
- зростання кількості учнів, залучених до наукової діяльності;
- ефективний механізм стимулювання наукової молоді шляхом переходу до грантового фінансування, підтримка творчих проєктів молоді.

Індикатори:

- кількість учнів, залучених до наукової діяльності;
- кількість виконаних учнями та студентами наукових проєктів;
- кількість конференцій, семінарів за участю учнів, студентів, молодих науковців;
- кількість креативних та освітніх просторів в університетах, громадах.

VI. Механізми реалізації Стратегії

Стратегічні цілі, визначені цим документом, фактично визначають точки прикладення зусиль та напрями використання ресурсів (у тому числі приватних інвестицій), щоб їх результативність була максимальною з точки зору досягнення стратегічного бачення, визначеного у Стратегії. Реалізація Стратегії – це реалізація комплексу організаційних, фінансових та інформаційних заходів, які будуть здійснюватися суб'єктами регіонального розвитку області, а також рішень органів місцевого самоврядування, що приймаються для досягнення стратегічних цілей, визначених у Стратегії.

Інституційне забезпечення реалізації Стратегії передбачає:

- координацію заходів щодо реалізації Стратегії, зокрема чіткий розподіл повноважень, усунення дублювання під час прийняття управлінських рішень, налагодження ефективної співпраці всіх органів влади на регіональному та місцевому рівні;
- державну підтримку та стимулювання взаємодії органів місцевого самоврядування різних територіальних рівнів під час вирішення спільних питань місцевого та регіонального рівня в рамках інструментів співробітництва між територіальними громадами;
- створення системи взаємопов'язаних програмних документів щодо розвитку сфери освіти регіону, їх узгодження з регіональними та локальними стратегіями соціально-економічного розвитку.

Джерелами фінансування реалізації Стратегії будуть:

- кошти Державного бюджету України, зокрема державного фонду регіонального розвитку, галузевих (міжгалузевих) державних цільових програм та бюджетних програм центральних органів виконавчої влади, що спрямовуються на розвиток сфери освіти у регіонах, субвенцій, інших трансфертів з державного бюджету місцевим бюджетам;
- кошти місцевих бюджетів;
- кошти міжнародних організацій, зокрема кошти технічної допомоги ЄС;
- коштів інвесторів, власні кошти підприємств.
- благодійні внески;
- кошти з інших джерел, не заборонених законодавством.

У ході моніторингу Стратегії вирішується ціла низка завдань: контроль за реалізацією Стратегії в цілому; оцінювання ступеня досягнення прогресу за стратегічними цілями, просування до операційних цілей; аналіз інформації щодо змін зовнішніх та внутрішніх факторів розвитку сфери освіти регіону для уточнення та корегування (актуалізації) цілей Стратегії; підтримка в робочому стані органів та структури стратегічного планування.

На основі моніторингу Стратегії здійснюватиметься оцінка необхідності уточнення чи перегляду окремих елементів Стратегії у світлі нових тенденцій і обставин, що можуть виникати, та впливу зовнішніх і внутрішніх факторів.

Узгодженість Стратегії з програмними та стратегічними документами

Національна система стратегічного планування має базуватися на узгодженій системі координації процесів стратегічного планування на центральному, регіональному та місцевому рівнях. Розроблена Стратегія відповідає принципам, пріоритетам, стратегічним цілям та положеннями Державної стратегії регіонального розвитку до 2027 року та Стратегії розвитку Львівщини на період до 2027 року.

Стратегія враховує триваючий процес децентралізації в Україні, у тому числі розмежування повноважень між органами місцевого самоврядування всіх рівнів та органами виконавчої влади і, відповідно, зміни до Податкового і Бюджетного кодексів. Підготовка Стратегії також враховує цілі і завдання затверджених стратегій розвитку територіальних громад, державних та обласних цільових програм розвитку.

Розробники:

<p>ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М.І. Долішнього НАН України»: Сторонянська Ірина Зеновіївна, доктор економічних наук, професор, заступник директора з наукової роботи; Беновська Лілія Ярославівна, кандидат економічних наук, старший науковий співробітник; Гринчишин Ірина Миколаївна, кандидат економічних наук, старший науковий співробітник.</p> <p>Експертна рада з питань Стратегії розвитку освіти Львівщини при департаменті освіти і науки Львівської ОДА (голова – Давимука Степан Антонович, кандидат технічних наук, доктор економічних наук)</p>	<p>Департамент освіти і науки Львівської ОДА: Паска Олег Володимирович, директор департаменту, кандидат наук з державного управління; Пастушенко Роман Ярославович, заступник директора – начальник управління дошкільної, загальної середньої освіти, позашкільної роботи, кадрового, організаційного та інформаційного забезпечення; Котовська Ольга Петрівна, начальник управління інновацій, дистанційного навчання, координації діяльності закладів вищої освіти і науки, професійної освіти, планово-фінансової діяльності, бухгалтерського обліку і звітності, кандидат філософських наук; Сислюк Ірина Петрівна, начальник відділу загальної середньої і дошкільної освіти; Пікус Іван Олексійович, начальник відділу інновацій, дистанційного навчання, координації діяльності закладів вищої освіти і науки, професійної освіти управління інновацій, дистанційного навчання, координації діяльності закладів вищої освіти і науки, професійної освіти, планово-фінансової діяльності, бухгалтерського обліку і звітності</p>
---	--